

Till Ålands landskapsregering (ÅLR 2026/1767)

Utlåtande gällande förslag till ny kommunallag

Landskapsregeringen begär om utlåtande gällande förslag till ny kommunallag. Funktionsrätt Åland r.f. (förbundet) representerar genom sina medlemsföreningar cirka 4 500 personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga på Åland. Yttrandegruppen, som består av representanter från förbundet och dess 12 medlemsföreningar, har tillsammans behandlat förslaget och lämnar följande utlåtande:

Funktionsrätt Åland välkomnar en modernisering av kommunallagen och hoppas att förslaget ska leda till smidigare kommunal byråkrati.

Förbundet vill särskilt lyfta frågan om tidsfrister och besvärstid för rättelseyrkanden i kommunala besvär, något vi tidigare uppmärksammat i flertalet utlåtanden och skrivelser till landskapsregeringen.¹ Enligt detaljmotiveringen till 119 § planerar landskapsregeringen att behålla den nuvarande tidsfristen för rättelseyrkande om 14 dagar. En tidsfrist om 14 dagar gäller även beslut fattade av den kommunala socialvården, se 6 kap. 50 § landskapslag (2020:12) om socialvård. Bestämmelserna i socialvårdslagen följer i regel av kommunallagen och faller inom landskapets behörighet. I riket och hos allmänna domstolar uppgår tidsfristen generellt till 30 dagar, också inom beslut fattade om socialvård.² En tidsfrist om 30 dagar gäller även hos en del åländska myndigheter.³ Ambitionen är att ålänningar ska erbjudas minst likvärdig service som finländare bosatta i riket, men här sätter landskapsregeringen ålänningarna i en sämre sits jämfört med landets övriga invånare. Bland

¹ Se till exempel Funktionsrätt Ålands utlåtande angående ÅLR 2024/1017 ang. ändring av blankettlagen om utkomststöd.

² Se kommentaren till 6 kap. 5 § i Tillämpningsguide, landskapslag (2020:12) om socialvård, sida 77.

³ Se till exempel beslut fattade av Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) där tidsfristen för rättelseyrkande uppgår till 30 dagar från att beslutet anses delgivet, 76 § landskapslag (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

förbundets medlemmar lyfts återkommande att tidsfristen för att begära rättelseyrkande är allt för kort.

För kunna uppfylla den föreslagna 1 § 2 mom. om lagens syfte, dvs. att säkerställa att kommunerna styrs och organiseras på ett demokratiskt, rättssäkert, hållbart och effektivt sätt, bör landskapsregeringen se till att stärka kommuninvånarnas position genom att förlänga tidsfristen för rättelseyrkande så att den motsvarar tidsfristen om 30 dagar, vilket i riket samt vissa åländska myndigheter är standardtidsfristen.

Enligt förslaget ska kommunerna genom fullmäktige utse ett äldreråd bland intresserade kommunmedlemmar som hör till den äldre befolkningen eller anhöriga. Förbundets medlemmar önskar se en motsvarande bestämmelse gällande ett råd för personer med funktionsnedsättningar och deras anhöriga.

Förbundet tackar för möjligheten att lämna ett utlåtande.

Mariehamn, 15 maj 2026

Jan Salmén

Ordförande

Karl Wahlman

Verksamhetsledare

Funktionsrätt Åland rf

Skarpansvägen 30, 22100 Mariehamn

+358 (0)18 22 360, info@handicampen.ax

www.handicampen.ax

